

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

ČÍSLO 4.

ROČNÍK VI.

Úlohy z praktického výcviku.

Major Kvido Matoušek, velitel školy pro výchovu
důstojníků pěšího vojska v záloze v Košicích:

Metoda praktického výcviku čtyry, roty a prapor.

(Dokončení.)

8. Příprava cvičitelova.

Cvičitel musí si přesně stanovit účel cvičení, které hodlá provádět, a býti si jasně vědom, zda chce cvičit jednotku či jejího velitele? Podle toho bude také postupovati při organisaci cvičení, jeho řízení i kritice.

Není pochyby o tom, že každé cvičení vyžaduje pečlivé přípravy, nemá-li dojiti k nesrovnalostem. Cvičitel se však nesmí omeziti jen na práci doma, nýbrž, když si stanovil zásady a učinil hrubý náčrt myšlenek, které hodlá procvičit, odejde do terénu, aby si vyhledal tu část terénu, která se mu nejlépe hodí. Teprve potom cvičení definitivně sestaví.

Bude tedy práce cvičitele záležeti

1. v předběžné práci doma. Tu si cvičitel stanoví předmět cvičení — myšlenky a zásady, které chce procvičit;
2. přípravné práce v terénu:
 - a) Volba terénu.

Pro každé cvičení je nutno zvoliti takový terén, který by co nejvíce dal vyniknouti těm zásadám, které chceme zdůraznit. „Terén musí mluvit,“ neboť jest jedním z největších pomocníků řiditele cvičení a proto je také nejdůležitější částí jeho přípravy. Volit vhodný terén se naučíme jen častějším studiem a praxí.

S počátku je výhodné používatí terénu přehledného, poněvadž dovoluje, aby vojíní snadněji pochopili mechanismus boje a hodí se k názornému podání důkazů fáze nebo cvičení, které chceme uskutečniti, zvláště chceme-li předvésti cvičení ukázkové — vzorné.

Později může se použití i terénu poskytujícího větší obtíže a zároveň dovolujícího procvičiti vše co nejdůkladněji (boje v terénu upraveném, v terénu rozrytém, v lese, v osadách atd.).

- b) Určení počáteční situace a úlohy manévrující jednotky.
- c) Umístění a úloha značkařů, kteří svou činností mají dát vyniknout případům, které chceme procvičit.
- d) Určení osob a materiálu nutného k provedení cvičení (cvičící jednotka, umístění značkaře, značkování vlastních jednotek, praporky atd.).

3. Přípravné práce doma:

- a) definitivní úprava námětu,
- b) definitivní úprava nařízení pro značkaře (vlastní a nepřátelské),
- c) podrobná nařízení k provedení cvičení.

P o z n á m k y. Při výcviku jednotky sleduje cvičitel cíl, aby zdůraznil a vysvětlil určitou fázi boje nebo aplikoval některé stati Cvičebního řádu.

Tu je třeba přihlížeti k tomu, aby se vývoj věcí děl přesně podle úmyslu cvičitelova, hlavně u značkařů. Cvičitel sledující určitý účel výcviku nemůže se uchýliti a řídit cvičení podle přesně připravené organizace.

Jdu tak daleko, že navrhuji, aby ředitel cvičení měl sestaven jakýsi přehled postupu cvičení tak, aby se ani dost málo neuchýlil a nic neopominul. Instruktor si musí býti dobře vědom toho, co zamýšlí toho dne procvičit, a nedat se proto lákat nějakým jiným předmětem, který se mu naskytne. Stane-li se tak, a je-li nutno případ přece projednat, je sice dobře učiniti si poznámky, ale tu je právě dobře, aby ředitel nezapomněl na stati, které hodlá procvičit; to má zabezpečeno tím, že si cvičení předem dobře propracuje. Toto propracování není ovšem detailní a není rozhodné pro celkový průběh cvičení, nýbrž je jen vodítkem pro postup a nemá nic společného s řešením, které může být odlišné.

Výcvik velitelů bude vyžadovati, aby jednotlivé fáze byly způsobeny tak, aby zařazení velitelé byli donuceni rychle a samostatně se rozhodovati. Ředitel cvičení musí býti připraven na všechny eventuality, které mohou vzniknout z tohoto rozhodování. Bylo by chyba, jsou-li tato řešení správná, nutiti velitele, aby se podřídil myšlence ředitelově jen proto, že se mu zdá nejlepší; řešení může býti různé. Z toho důvodu bude příprava cvičitelova pro tato cvičení odlišná od předcházejícího, bude pružnější, ale ani v tomto případě nezapomene na cíl, který si předem ustanovil. Cvičení nebude do podrobností propracováno, neboť nelze vše předpokládat. Takto prováděné cvičení by se stalo překážkou zdravému úsudku a vedlo by k schematičnosti.

9. Cvičení velitelů.

Tato cvičení mají za účel vyvíjeti samostatnost jednání, rozhodování a hlavně ovládání a vedení jednotky v boji. To je možné jen při dokonalé znalosti předpisů a jich studiu v četných zvláštních případech, na mapě i v terénu.

Cvičení v terénu jsou ovšem mnohem účelnější, neboť velitelé pracují za skutečných poměrů, zvykají si oceniti situaci podle svého vlastního pozorování a uvážení, přizpůsobující podle toho prostředky, které jim byly dány k dispozici. Toto praktické provádění přivede je k poznání, že je nutno nejen dobře a rychle posuzovati, ale také jednati a účelně disponovati prostředky jak bojovými, tak prostředky spojení a spojovací služby.

Konají se bez mužstva nebo s mužstvem.

Při cvičeních jednotek větších než je rota doporučuje se, aby cvičením velitelským předcházelo cvičení na mapě a cvičení velitelů s mužstvem bylo opakováním cvičení bez mužstva.

Velitelé mají míti, pokud je to možno, mapy, busoly a dalekohledy. Ale jakmile jsou obeznámeni s terénem z předešlého cvičení na mapě, nařídí cvičitel pracovati a manévrovati bez jejich pomoci.

Pro každého velitele jest důležité, aby si osvojil topografickou páměť na tolik, že mu jen prostudování mapy nebo fotografického snímku z letadla dostačí, aby se mohl na téměř terénu pak pohybovati bez těchto pomůcek. Tato zásada je velmi důležitá při výcviku velitelů,

uvážíme-li, že nikdy v boji nebude dostatek map; je proto naší povinností přivykat si již v míru práci bez mapy.

Nezávisle na písemných hlášeních, kerých vyžaduje normální vývoj akce, je po manévru zvlášť zajímavém vyžadováno na poddůstojnících, aby sestavili hlášení o své úloze ve cvičení, doplněné náčrtem.

Tento prostředek nutí velitele přemýšlet i a zajímati se o souvislost mezi různými fázemi jednoduché operace, cvičiteli pak umožňuje, aby poznal, zda jeho vyučování bylo dobře rozuměno, a není-li potřeba vrátiti se k částem předpisu, které byly špatně vykládány.

V této stati chci také poukázati na neznalost vedení jednotek v záloze. Za své praxe viděl jsem zřídka kdy případ, aby se velitel jednotky v záloze snažil sledovati činnost své jednotky v rámci jednotky vyšší, ke které náleží. Dnes je tento nedostatek tak zakořeněný, že bude vyžadovati zvláštní pozornosti a zvláštního výcviku. Ve většině případů přestává činnost velitele jednotky v záloze na vydávání počátečního rozkazu ve výchozí situaci, poněvadž se domnívá, že vykonal tím svou povinnost a že další úkol jeho je vyčkatí někde v krytu za hrbetem, aby nebyl viděn.

Cvičební řád v čl. 577 pojednává dosti obsáhle o použití jednotek v záloze, o jich umístění, sestavě a přesunu.

Čl. 579 pak praví:

„Velitel každé jednotky v záloze se musí již napřed starati o to, jak by mohlo býti jeho jednotky použito. Dá obhlédnouti cesty, kterých snad užije, udržuje spojení se sousedními jednotkami a pečuje o zajištění své jednotky před jakýmkoli překvapením.“

Studiem těchto článků přijdeme k názoru, že je nutno, aby velitel jednotky v záloze od počátku až do konce akce vytrvale sledoval činnost nejen čelních, ale i sousedních jednotek, jsa hotov okamžitě zasáhnouti z vlastní iniciativy v případech, kde bude nutno jednati rychle, a kde je obava, že rozkazy dojdou pozdě. To je konečně podstatná povinnost, plynoucí z pojmů solidarity. Proto nepřestane velitel záložní rotý na vydání počátečního rozkazu stanovícího tvar, vzdálenost a směr, nýbrž po uvážení zvláštní situace své jednotky bude tento rozkaz měnit a doplňovat podle celkové situace a terénu během cvičení i několikrát.

Bude-li tato nutnost pochopena, nebude třeba otázek „Kde byla záložní rota?“ Co učinil velitel záložní rotý ku podpoře myšlenky velitele praporu? Neuslyšíme ani nemístné odpovědi „Rota byla 400 m za pravou rotou, jak bylo nařízeno“ a „Já nedostal žádný rozkaz“.

Znalost ve vedení jednotek v záloze musí býti jednotná v celé armádě; jest nemožná bez znalosti předpisů a bez studia jich použití v četných bojových situacích.

Odstranit tento nedostatek můžeme hlavně při cvičeních velitelských, prováděných v terénu nebo na mapě. Při ostatních cvičeních tím, že projevíme zájem o činnost jednotek v záloze a že budeme kromě toho žádati podrobný popis činností ve všech situacích.

10. Poznámky.

Aby zásady vyjádřené v tomto pojednání náležitě vynikly, bude na jejich podkladě vypracováno směrné cvičení a jeho rozbor a tím i ukázky bojového cvičení v četě, v rotě a v praporu.

Sestava těchto cvičení bude volena tak, aby vyjasnila přípravu, organizaci a řízení jich v různých případech boje útočného i obranného a s odlišným cílem.

Z toho důvodu bude některé cvičení sledovati účel výcviku jednotky, jiné bude instruktivní předem připravené, jako ukázka detailního provedení, jiné bude pro výcvik velitelů.

Mezi přílohami těchto cvičení bude také uvedeno jako vzor „Memento ředitele cvičení“. Rozumí se samo sebou, že velitel roty nebo praporu, který řídí cvičení, není nikterak vázán řídití se touto celkovou úpravou předem stanovenou a označující postup, jak by si přál, aby se cvičení vyvíjelo.

Tento dokument, který je výhradně pro něj, nebude oznamován nikomu kromě pobočníkovi.

Některá cvičení budou značně rozvinuta a je přirozené, že velitel roty nebo praporu může své uspořádání značně zjednodušiti a zkrátiti. Zde je však snaha podati ukázky a témata co možná úplná, která mohou býti základem prací pro organisaci a řízení obdobného cvičení, ale značně redukováného.

Major Quido Matoušek, velitel školy pro výchovu
důstojníků pěšího vojska v záloze v Košicích:

Útočný postup roty a čtyř ve svazu.*)

I. Cvičení.

Mapa Košice a okolí, 1:75.000.

Předmět cvičení:

Zjednání dotyku předvojovým praporem. (Námět byl upraven se zřetelem k terénu, aby některé detaily boje zvláště vynikly.)

Povšechné studium a aplikace P-I-1: hlavy III, statí 3, 4, 5, 6, 7, 8 a hlavy IV, statí IV.

Terén: viz náčrt.

Námět.

Situace:

11. pěší divise ve svazu pohybuje se dvěma proudy k severozápadu, aby vešla v dotyk s nepřítelem, hlášeným v krajině Kassabela—Hernadszekely.

Ze zpráv, které dodalo jezdecktvo a letectvo, vyplývá, že 1. dopředu posunuté prvky mají obsazen Hrbek a výšiny východně od koty 473 a severovýchodně od Kavočan, 2. opevňovací práce byly začaty za linií Bílý Kámen—kóta 586—Dubový Vrch. Jižně od těchto míst nebylo pozorovati žádné přípravy k obraně.

Zvláštní situace a úloha 21. pěší brigády.

Západní proud složený z 21. pěší brigády dosáhl dne 7. května Košic. Přední stráže jsou na linii Hradová—WH 357 na silnici severně od Čermely.

Týž den večer dostane rozkaz, aby pokračovala zítra v postupu a aby vešla v dotyk s nepřítelem. Pásmo působnosti omezeno:

Na západě: Čermelské údolí (mimo), kam je vyslán speciální oddíl divise.

Na východě: kříž v ohbí cesty 1 km severně od koty 396—Kavočanský kostel—kóta 771 Čečalovo.

*) Metoda tohoto cvičení jest odvozena ze studia „Doplňků Cvičebního řádu“ francouzské armády, dále ze spisů plk. Thierryho a Lemoína, jakož i z praktických poznatků z kursu majorů ve Francii.

Výtah z rozkazu velitele 32. pluku.

Rozdělení úloh: I./32. polní prapor na západě, II./32. polní prapor na východě. Pohyb podporován 1. oddílem dělostřeleckého pluku 11.

Hranice mezi prapory: Strážná kóta 534—Hrbek—kóta 625—Černalovo, vše pro II./32. polní prapor.

Postupné cíle: 1. hřbet 534—483, 2. Hrbek jižní a severní svahy, 3. polní cesta severovýchodně od koty 475, 4. 625 a západní svahy.

Styk a spojení: se speciálním oddílem divise na západě zvláštní smíšený oddíl (dvě pěši a jedna kulometná četa od 3. praporu), který se pohybuje na svazích východně od Čermely p.

SV. velitelství pluku na ose: kóta 534—575—625.

Překročení předních stráží v 5 hodin.

Rozkaz velitele I./32. polního praporu.

V Košicích dne 7. května, 22 hodin.

I. Situace. Naše jezdeckto dosáhlo hřbetu 483—kóta 534, kde bylo na ně střeleno. Pro šero nemohlo dále proniknouti. Podle zpráv letců se zdá, že nepřítel zamýšlí brániti se na linii severně od Káročan v prostoru Bílý Kámen—Dubový Vrch. Hlavní stráž našeho pluku je na cestě asi 400 m jižně od koty 396.

II. Úkol. Prapor má za úkol zatlačiti přední stráž a zjednatí styk s hlavní posicí nepřítel; a) pásmo působnosti: vpravo: 300 kroků jižně od těchto míst koty 534 trig. 575 a lesní cesty ke kotě 625—751, vlevo: kóta 429—svahy 400 m východně od 475; b) sousední jednotky: vpravo II./32. polní prapor, vlevo smíšený styčný oddíl. Překročení linie předních stráží v 5 hodin.

III. Rozdělení úkolů. a) I. sled: 1. rota vlevo úsek 500 m, 2. rota vpravo úsek 400 m. II. sled: 3. rota za 2. rotou, vzdálenost 400 m. Kulometná rota rozdělena k rotám 1.—3. b) Postupné cíle: 1. cíl: hřeben severně a jižně od koty 483; 2. cíl: svahy, podél polní cesty, jdoucí od křížku ke kotě 429; 3. cíl: lesní cesta u koty 475. Na prvním a druhém cíli zastávka, je-li nutná k uspořádání a zjednání styku. Na třetím cíli se zahájí postup na nový rozkaz. c) Osa postupu praporu: kóta 483—výběžek lesa 700 m jižně od trig. 575—kóta 475 (vše to pro první rotu).

IV. Styk. S II./32. polním praporem 2. rota. Se speciálním oddílem divise je zajištěn smíšeným oddílem, který se pohybuje na svazích východně od Čermely p.

V. SV. velitelství praporu. Na ose postupu praporu v čele druhého sledu 1. rotu.

VI. Smluvená znamení. a) s letcem: bílá raketa: Jsem letec divise; zelená raketa: Kde jste?; následuje-li bílá: Rozumím; následuje-li kouřová: Nebezpečí ve směru mého letu.

Velitel praporu
mjr. X.

Provedení.

Předpoklad: Velitel praporu dostal od velitele hlavní stráže tyto zprávy: Hlídky vyslané v noci narazily na polní stráž u koty 534 a 483.

Sestava činitelů k provedení cvičení dne 20. března v 8 hod.

Různé skupiny	Sestava	Pod vedením	Výstroj a výzbroj (ústroj)
A. Ředitel cvičení	pobočník, rtm. (trubač)		kromě trubky, osvětl. pistole a 2 zel., 2 červené a 2 bílé rakety
	2 vojíni od pomocné roty	rtm. trubač	s bílou páskou na levém lokti a 1 pruh červ. plátna 10 m pro znázornění palby, 1 ident. a 2 sign. terče
B. Značkování sousedů	1 rtm. a 3 vojíni s bílými prap. od 1. roty	rotm. X	polní s 1 lehk. kul. a 60 náboji
C. Značkování nepřitele	1 důst., 8 kul. Š, 16 voj. jako obsluha od 3. roty		
	6 voj. s osvětl. pistolí, 2 voj. s dymn. gran. od 2. roty, 6 voj. s červ. praporky, 3 pdůst. od 3. roty		lehký polní, pro kulomet 100 až 150 nábojů — přilby — celkem 60 šrapnel. raket — 100 klamných nábojek — 30 dymných granátů, 6 červ. praporků
D. Spojení pro ředitele cvičení	1 stavěcí roj od spoj. čtyř x p. pl.	1 des. 4 voj.	1000 m tel. drátu, 4 skřínky
E. Kombinovaný prapor školy	1.—2. rota o 4 četách, 12 lehkých kulometů, 3. rota o 3 četách, každá s 9 lehk. kulom.		
		škpt. M	polní, bez přileb, nábojů 10 pro pušku, 90 pro lehký kulomet
	kulometná rota bude dodána p. pl. x	vel. kpt. V	nejméně 160 nábojů pro kulomet
	spojovací četa od p. pl. x	vel. spoj. čtyř	
F. Místo a hodina, kam se mají do- staviti	skup. A, B v 7 h. 30 m. na kotu 483		
	Skup. C podle nařízení kpt. H., který si vyžádá bližší nařízení dne 19. t. m. v kanc. vel. školy. Spojení musí býti zřízeno nejpozději v 7 hod. 30 min.		

I. fáze.

Případy: 1. postup dotykových hlídek a jejich podpora záložním sledem; 2. odstranění dopředu posunutých nepřátelských odporů za podpory těžkých kulometů; 3. utvoření palebné základny, která se stává základnou pro útok.

Organisace cvičení.

Rídí kpt. H., jemuž je k dispozici npor. N.

Nařízení pro značkování nepřítele:

Sestava a výzbroj prvků	Činnost v první fázi cvičení	Činnost v druhé fázi cvičení	Činnost v třetí fázi cvičení
V sledu stráží: 1 poddůst., 2 vojini s kul. „S“, 100 nábojů, 2 vojini s červ. praporky. Odpor „e“	Umístí se na kotě 534. Dvěma vojiny s červ. praporky vytyčí směr palby na okraj lesa Strážná. Zahájí palbu na cvičící prvky pokoušející se dostatí se z lesa a postupovati na holý kopec 534. Ustoupí, když děl. zahájí palbu a umístí se na vých. okraji lesa Hrbku.	Občasnými dávkami značkuje palbu na holý kopec (kotu 534), nedovolí pohyb vojínům s bílými praporky ve směru na Hrbek.	Pokračuje v palbě až dotud, dokud zál. rota, překročivši čelní sled, nedosáhne okraje lesa jižně od Hrbku.
1 pdůst. 1 vojini s kul. „S“, 200 nábojů, 2 vojini s červ. praporky. Odpor „b“	Umístí se na polní cestě 500 m na sever od koty 483. Působí palbou, jakmile se objeví nepřítel. Ustoupí, když útočící zahájí postup za podpory těž. kul. ze Strážné. Potom se umístí v cípu lesa 500 m na jih od trig. 575.	Umístí 2 vojiny s červenými praporky tak, aby označil směr palby. směrem jihovýchodním. Pokračuje v palbě — hlavní činnost vyvine, když se útočící pravá rota bude snažit postoupit přes cestu, vedoucí ke křížku (odpor „e“).	Umlkne, byv obchvácen a zdolán.
2 vojini s kul. „S“, 100 nábojů, Odpor „a“	Umístí se u koty 483. Zahájí palbu, jakmile se objeví čelní prvky. Na místě zůstane až do úplného obchvácení a zdolání.	Zůstane na místě.	Úloha skončena.
V sledu odporu: 1 pdůst., 2 vojini s kul. „S“, 2 vojini s červ. prap., 150 nábojů, Odpor „a“	Umístí se na již. cípu lesa u koty 429. Zahájí palbu, jakmile se prvky dosáhnou hřbetu 534—483 budou snažit dále postupovati.	Dvěma vojiny značkuje směr palby na postupující levé křídlo první rot, a to od okamžiku, kdy tato rota dosáhne polní cesty ke křížku. Umlkne teprve tehdy, až bude obchvácen zleva a zdolán puškovými granáty.	Úloha skončena.
2 vojini s kul. „H“ a 90 nábojů, Odpor „b“	Umístí se na cestě 300 kroků na sev.-vých. od okraje lesa (kota 429). Činnost jako u předcházejícího.	Během dělostřelecké přípravy umlkne a lehne.	Úloha skončena.
2 vojini s kul. „H“ a 90 nábojů, Odpor „c“	Umístí se na 400 kroků na sever od předcházejícího odporu. Činnost jako u předcházejícího.	Po skončení děl. přípravy dále páli, až jest obchvácen a umlčen.	Úloha skončena.

Sestava a výzbroj prvků	Činnost v první fázi cvičení	Činnost v druhé fázi cvičení	Činnost v třetí fázi cvičení
2 vojín a kulomet „Š“, 100 nábojů. Odpor „d“	Umístí se na polní cestě 200 kroků na jih od křížku u křižovatky úvozu a cesty. Zahájí palbu, jakmile se ukáží čelní prvky útočící strany na protějším hřebenu kóta 483 a kóta 534.	Skončí palbu během dělostřelecké přípravy. Zahájí znovu palbu, jakmile útočící prvky dosáhnou úvozu a počnou vystupovat, aby dosáhli cesty.	Úloha skončena.
1 pdůst., 2 voj. s kul. „Š“, 150 náb., 2 voj. s červ. praporky. Odpor v „e“	Umístí se v cípu lesa 500 kroků na jih trig. 575 na polní cestě vedoucí ke křížku směrem vých. Zahájí palbu několika krátkými dávkami, když se čelní prvky nepřítel, dostavši se k Strážné pokoušejí vyraziti.	Dvěma vojiny s červ. praporky bude značkovati směr palby ke křížku a kotě 530. Hlavní činnost vyvine, když se útočící pravá rota bude snažit postoupiti přes cestu ke křížku a když se na Strážném a na kotě 534 objeví vojín s bílými praporky.	Pokračuje ještě několik minut v palbě a pak umlkne, byv zasažen granátem, což znázorní klamnou nábojkou.
2 vojín, každý osvětl. pistolí, 10 šrapnelů a 30 klamných nábojek	Rozmístí se v prostoru mezi křížkem a kotou 429.	V hodinu H-10, která bude telefonicky oznámena, zahájí střelbu šrapnelovými raketaми a klamnými nábojkami, která potrvá až do H 4 min. Spotřeba asi $\frac{3}{4}$ přidělených raket. Potom se přemístí na okraj lesa na jih od Hrbku, blízko kulometů čís. 5 a 6., 7. a 8.	Novou palbu zahájí až na tel. rozkaz, který dostane značkař u kulometu 5. Zahájení palby bude znamením i pro ostatní značkaře.
2 vojín s 8 miskami a kuřl. hmotou	Těchto 8 misek rozmístí na cestě v prostoru křížek-kóta 429.	V hodinu H-10 zapálí dymnou hmotu. Aby zapálení bylo provedeno současně, pomohou jim vojín, kteří budou střílet šrapnelly H — 2 potom hmotu udusí. Pak se odeberou k vojínům, kteří budou značkovati děl. přehradu.	Pomohou vytvořiti dělostřeleckou přehradu podle dispozic, které jim dá velitel značkařů.
3 vojín, každý osvětl. pistolí, 10 šrapnelů, 15 klamných nábojek a 10 dymných granátů.	Umístí se v úvoze 600 kroků jižně od křížku, které tvoří mezi sebou jakési plateau.		Vytvoří děl. přehradu v prostoru mezi úvozy, tvořící vidlici na jih od křížku, a to v okamžiku, když postupující zál. rota dosáhla zál. sledem prvního úvozu. Střelba a vrhání se provede velmi rychle, aby dojem přehrady byl úplný.
1 spojka řed. cvičení s 1 průh. červ. plátnem v délce 10 m.	Rozprostře pruhy plátna podle nařízení daných mu pobočníkem ředitel cvičení. Plátno sejme 2 minuty po zahájení dělové palby.		Úloha skončena, připojí se k řediteli cvičení.

II. fáze.

Případy: 1. dělostřelecká příprava a provedení útoku; 2. vytýčení dosažené linie na žádost letcovu; 3. manévry levé rot, která provádí útok v speciálním seskupení (granátníci-kulometníci); 4. čelní sled zastaven před Hrbkem.

III. fáze.

Případy: 1. postup záložní rot; 2. přechod dělostřelecké přehrady; 3. překročení čelního sledu záložní rotou a útok na Hrbek.

Poznámka.

Při organizaci tohoto cvičení bylo přihlíženo k tomu, aby mohlo později býti předvedeno frekventantům posádkového instruktérského kursu pro záložní důstojníky.

Bylo proto hlavní snahou, aby byl podán obraz moderního boje praporu v útočné fázi, ale také aby prakticky bylo demonstrováno co nejvíce těchto bojových případů čtyř a rot, které v teoretickém období byly v jednotlivých kursech studovány.

Protože terén na Strážné a Hrbku byl oset, nemohlo ho býti použito k cvičení a musily býti náměty a myšlenky manévru upraveny tak, aby vyhovovaly shora uvedenému účelu. Cvičení bylo demonstrováno záložním důstojníkům dne 8. května, za spolupráce dělostřelectva (letec pro silnou mlhu nemohl vzlétnouti). Prapor organizován z obou vojenských škol a kromě toho byl doplněn kulometnou rotou a spojovací četou p. pl. 32.

Dostanou: velitel praporu; všichni velitelé rot, spojovací čty, velitel značkařů několik dní před tím, než cvičení prováděno kádrově.

G. Hodina námětu 5 hodin, t. j. pro cvičení 8 hodin.

H. Kontrola: a) umístění vlastních jednotek ve výchozí situaci mjr. M.; b) zaujetí postavení nepřitele a telefonní linky pro ředitele cvičení pobočník kpt. Š. od 7 hod. 30 min. do 7 hod. 45 min.

CH. Po skončení cvičení. Sraz a odpočinek značkařů na polní cestě směrem ke 429. Rozprava u křížku 518; účastní se jí všichni velitelé až do velitelů čet (v to).

Dostanou: pobočník, velitelé značkařů kpt. H. a npor. M., rtm. X., vedoucí vojiny značkující sousední rotu, velitel kombinovaného praporu a velitel spojovací čty.*) (Příště dále.)

Přípravka pro Válečnou školu.

Štábní kapitán gštbu Rudolf Kučera:

Řešení otázek z taktiky jezdeckta.

(Pokračování.)

Řešení 12. otázky.

A.

Polní korouhev slučuje dvě normální a jednu kulometnou eskadronu v jeden svaz — oddíl, tvořící zvláštní hospodářské těleso. Polní korouhev není jako pěší prapor taktickou jednotkou,

*) Pokračování viz v tabulkách na str. 54—56.

nýbrž jen jednotkou administrativní. Korouhevni velitelství se skládá: a) z velitele polní korouhve, b) z pomocných orgánů velitele (lékaře, zvěrolékaře, obvykle jen u odloučených korouhví), c) z hospodářské správy, d) z pomocné čety, skládající se z družstva velitelského a z družstva hospodářského.

Normální eskadrona — 1. a 2. u I. polní korouhve, 3. a 4. u II. polní korouhve — se skládá: a) z velitele eskadrony (špkt.), b) z pomocného družstva, které sdružuje osoby, koně a vozidla, jež nejsou přiděleny k četám, c) z jezdeckých čet. „Eskadrona je základní jednotkou jezdeckta, složená tak, aby mohla dáti do bojové čáry osm družstev, z nichž každé má svou samočinnou zbraň“ (G-V, čl. 58).

Čety normálních eskadron se skládají z velitele, ze zástupce velitele (poddůstojník za šikem), z velitele náručních koní, ze dvou družstev.

Družstvo má četaře nebo desátníka jako velitele a 2 roje:

a) roj střelců, jemuž velí desátník anebo svobodník, se skládá nejméně:

z 1 střelce s lehkým kulometem,

z 1 pomocníka,

z 2. a 3. pomocníka,

z 2 vodičů náručních koní a 1 koně v soumarské službě k dopravě lehkého kulometu;

b) roj patračů se skládá z velitele svobodníka nebo vojína a ze 4 nebo více patračů.

U normálních eskadron jsou všichni poddůstojníci a jezdcí ozbrojeni karabinou, bodákem a šavlí. V roji střelců má 1. střelec a 1. pomocník, jakož i eskadronní trubač pistolí místo karabiny. Náhradní jezdcí, podkovářský pomocník, kuchaři atd. všichni, kteří nemají jezdeckých koní, nemají šavlí. Důstojníci a rotmistři jsou ozbrojeni pistolí, bodákem a šavlí — i rotmistři služeb nemající jezdeckých koní.

Kulometná eskadrona — 1. u I. polní korouhve, 2. u II. polní korouhve — se skládá z velitele (špkt.), z pomocného družstva, z kulometných čet.

Kulometná četa se skládá z velitele, ze zástupce velitele, ze styčného poddůstojníka, ze dvou družstev.

Kulometné družstvo má 1 kulomet a skládá se z velitele družstva, z obsluhy kulometu, z vodičů koní v soumarské službě pro kulomet a pro střelivo.

U kulometných eskadron jsou důstojníci, rotmistři, poddůstojníci i vojíní ozbrojeni bodákem, pistolí a šavlí, mimo vodiče koní v soumarské službě, podkovářské a zbrojářské pomocníky, kuchaře a vozky, kteří jsou ozbrojeni karabinami a bodáky, a náhradní kulometníky, kteří mají bodáky a pistole.

U každé čety normální a kulometné eskadrony je vycvičen a vyzbrojen 1 z jezdců jako sběrač raněných, 1 jako podkovářský pomocník, 1 jako trubač čety a 2 jezdcí jako zákopníci.

Normální eskadrona se skládá ze čtyř stejných čet (K-I-1, čl. 24).

Jezdecká četa je základní jednotkou eskadrony; může jí býti užito též samostatně (K-I-1, čl. 429). Každá četa, ať na koni nebo pěšky, se skládá ze dvou družstev. Jezdci přebývající nad úplný početní stav družstev činí „záložní roj“ (K-I-1, čl. 24).

Družstvo je základní jednotkou pro boj palbou (K-I-1, čl. 24); skládá se z roje patračů — 7 jezdců a z roje střelců — 7 jezdců a 1 náruční kůň s lehkým kulometem.

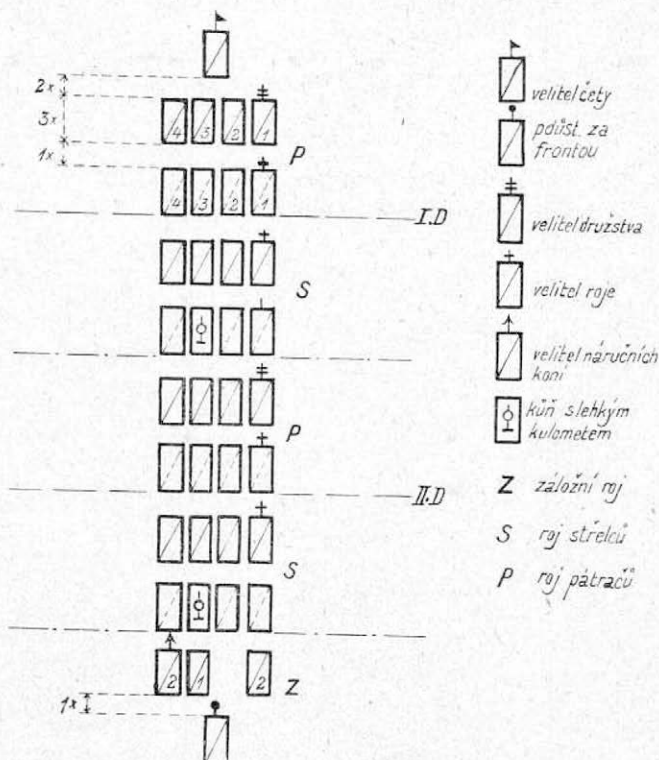
Četa s plnými válečnými počty; její organisace a formace:

I. v pochodovém proudu čtveřicemi (K-I-1, čl. 435), je základní formací pro nástup, pochod a manévr.

Pochodový proud dvojicemi: na užších cestách.

V zástupu: na stezkách, v soutěskách — jezdci za sebou.

Houf vznikne při překonávání překážek v pochodovém proudu, při projíždění bažinatým terénem anebo po nepříznivé půdě.

Obr. 1.

II. v šiku (K-I-1, čl. 436). Je to výjimečná formace, na př. k přehlídce, ale zpravidla k atace proti jezdeckému. Základní podmínky úspěchu ataky jsou: v hustě semknutých tvarech překvapiti nepřítele, prudkost nárazu a jeho síla. Je-li četa překvapena, může atakovati ve formaci, v které právě je, hledí se však bez povelu rozvinouti do šiku (K-I-1, čl. 479).

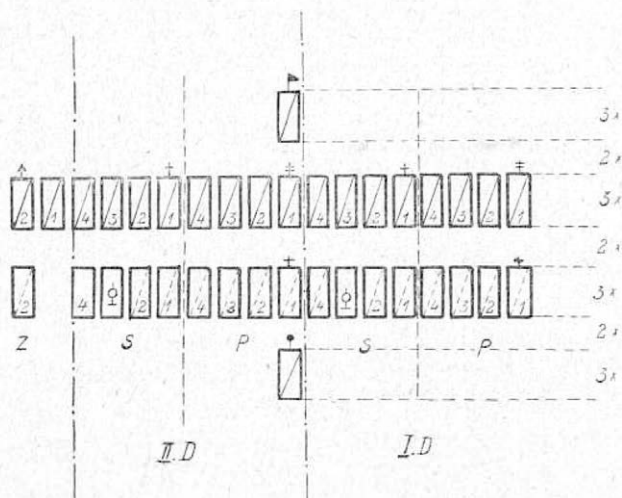
Na dělostřelectvo a pěchotu se atakuje jen tehdy, je-li možno nepřítele překvapiti, a pak zpravidla v řetězu (K-I-1, čl. 485).

Řetěz projede pěchotou a pak se shromáždí na „Apel“ svého velitele, není-li dalšího nepřítele před ním.

Při atace na dělostřelectvo řetěz projede, pak se jezdci rychle obrátí a rozdělí se na jednotlivá děla, aby porubali obsluhu (K-I-1, čl. 487).

III. v otevřených formacích (K-I-1, § 95):

a) četa v družstvech (rojích) na úrovni: družstva (roje) jsou vedle sebe v nařízeném rozstupu v otevřených tvarech buď ve čtveřicích anebo v dvojicích anebo v zástupu, v řadu nebo v řetězu, což řídí velitel čety podle úkolu, terénu a nepřátelské palby;

Obr. 2.

b) četa v družstvech (rojích) za sebou: družstva (roje) jsou za sebou na nařízenou vzdálenost ve čtveřicích anebo ve dvojicích, v zástupu, v řadu nebo v řetězu podle nařízení velitele čety.

IV. rozvinutí v řetěz: Jezdci se stejným rozstupem, rozptýlení na čáře podle rozstupu více nebo méně dlouhé, nazývají se harcovníky a tvoří řetěz (K-I-1, § 96).

V. Seseďání k palbě — zásadně ve čtveřicích. Na povel:

„K palbě — sesednout“,

posunou jezdci 1., 2. a 3. posuvku pákové otěže vpřed, jezdci 1 a 2 udělají uzel na stihlové otěži, a pak jezdec 3 zůstane na místě, 1, 2 a 4 ustoupí jeden od druhého na krok stranou a jezdci 1, 2, 3 sesednou.

Jezdci 1 a 2 připnou své koně k levým sousedním koním, jezdci 3 sejmou stihlovou otěž a dají ji jezdci 4.

První střelec a obsluha lehkého kulometu sejmou lehký kulomet a náboje. Koně velitele čety a poddůstojníka za frontou převezme trubač anebo jezdec k tomu ustanovený.

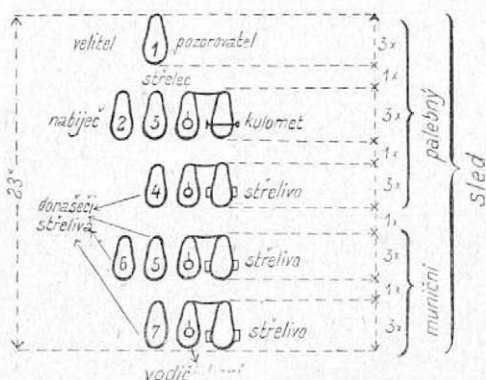
Jezdci k palbě sesedlí, uchopí karabinu a nastoupí za velitele čety ve tvaru nařízeném velitelem čety, podle potřeby: pro pochod, přibližování nebo boj.

Velitel náručních koní odvede náruční koně do úkrytu, nebylo-li již v úkrytu sesednuto; tam může nařídít sesednutí též jezdce 4. Nemůže-li se svého místa viděti velitele čety, zařídí spojení s ním spojkami.

Vyžadují-li toho okolnosti, může velitel čety naříditi, aby všechno mužstvo sesedlo k boji a u koní aby zůstali jenom dva jezdci.

Pak velí: „Celá četa k palbě — sesednout!“ Každé družstvo utvoří kruh na povel svého velitele: „Do kola“ a sesedne. Velitel družstva určí jednoho jezdce, aby držel všechny koně družstva; tento jezdec vezme do ruky stihlovou otěž svého koně a koně vpravo od něho stojícího, všichni ostatní připlnou své koně ke koním levých sousedů.

Válečné počty kulometu.

Obr. 3.

Velitel musí v tomto případě dobře uvážit následky, které by mohly vyplynouti z toho, že koně nelze převádět s místa na místo.

V prvním, obvyklém případě, na rozkaz: „Nasednout“ anebo na znamení k nasednutí ve d e velitel náručních koní koně vstříc četě (družstvům anebo rojům). Jezdci odepnou koně a nasednou. První střelec a obsluha lehkého kulometu upevní dříve lehký kulomet a náboje na nosného koně (K-I-1, § 97 a článek 442).

*

Kulometná eskadrona se skládá ze čtyř kulometných čet, po dvou kulometech (K-I-1, čl. 24).

Palebnou jednotkou je zpravidla četa po velením mladšího důstojníka nebo rotmistra, mající dva kulometry, každý se 7 muži obsluhy a 4 nosnými koni se 4 vodiči těchto koní (K-I-5, Úvod a článek 19, 43).

Základní tvar čety je pochodový proud. V něm stojí kulometry (viz obrazec) na jeden krok za sebou. Četa má kromě velitele čety a jeho ordonance ještě zbrojíře a podkováře — na koni.

V šíku stojí kulometry jeden od druhého na rozstup 10 kroků, měřených mezi veliteli.

V bojovém rozstupu stojí kulometry jako v šíku, avšak ve větším rozstupu, až 40 kroků, ale tak, aby velitel čety mohl dohlížeti na oba své kulometry (K-I-5, čl. 45).

Při pohybech v terénu, obzvláště nepříznivém, není často možno udržovat stejnoměrný ruch, mohou se tudíž předepsané vzdálenosti a rozstupy měnit nebo dokonce zmizet (K-I-5, čl. 54).

Houf. V porostlém a nerovném terénu pohybuje se kulometná četa v houfu, který — na povel — vznikne tím, že jezdci rozšíří tvar

podle nutnosti, zvětší podle potřeby i vzdálenosti, obzvláště při překonávání překážek, a volí nejlepší cestu (K-I-1, čl. 57).

Je-li četa náhle přepadena nepřátelským jezdectvem a nemůže již sesednouti k palbě, utvoří obsluha na povel „A t a k a“ co nejrychleji vpředu jeden řad, tasí šavle a vrhne se na nepřítele. Vodiči koní s nosnými koňmi jsou v druhém řadu (K-I-5, čl. 71).

B.

Rozkaz daný divisní eskadroně praví, že předvoj pěší divise vyrazí v 9 hod. k přibližovacímu pochodu, aby zjednal dotyk s nepřítelem. „Přibližovací pochod se začíná ve chvíli, kdy je možno očekávat účinek nepřátelského dělostřelectva prostřední donosností“ (G-V, čl. 268). Z těchto okolností plyne pro divisní eskadronu nejdůležitější poznatek, že v této operaci, kdy se pěchota předvoje sama chrání proti náhlé dělové palbě, divisní eskadrona je zbavena této ochrany předvojů, o kterou se starala velmi pečlivě na pochodu, za odpočinku i na konci pochodu, až do této chvíle (viz náměty a řešení 6., 7., 8., 9. a 11. otázky). Je tedy úkol divisní eskadrony pracovat pro předvoj pěší divise skončen ve chvíli, když předvoj nastoupí přibližovací pochod? Nikoliv. Předvoj nastoupil přibližovací pochod, aby zjednal dotyk. A i při této operaci pěchoty potřebuje vydatné pomoci divisního jezdeckva, neboť „Přibližovací pochod musí být chráněn, a to zejména neděje-li se pod záštitou vojsk, která jsou již vdotyku“ (G-V, čl. 271). „Velitel divise označí přesně svým zpravodajským orgánům místa, o kterých potřebuje zpráv a do kdy“ (G-V, čl. 272). Bude tedy úlohou divisního jezdeckva, aby chránilo přibližovací pochod předvoje dodáváním zpráv z celého pochodového pásma a aby se účastnilo vyhledávání zpráv z míst, o kterých velitel divise potřebuje zpráv. Na jakou vzdálenost a z kterých míst bude pěchota potřebovat těchto zpráv? Velitel divise „určuje počet a složení předvojů podle pochodové sestavy a rozlehlosti fronty, stanoví jim přesně úkol zjednatí dotyk a označí terénní vlny nebo linie, kterých nutno postupně dosáhnouti a které je nutno udržeti“ (G-V, čl. 274). Tyto terénní vlny nebo linie to budou, z kterých bude jezdeckvo dodávat zprávy a kterých postupně dosáhne před pěchotou předvoje pěší divise. Ale na jakou vzdálenost? „Velitel divise určí účlenění a povšechné podmínky přesunu dělostřelectva divise, a to tak, aby veškeré dělostřelectvo mohlo rychle zasáhnouti na prospěch předvoje nebo předvojů, kdyby se narazilo na nepřítele“ (G-V, čl. 276). A tudíž právě tak jako na pochodu, za odpočinku a na konci pochodu — jak jsme viděli v řešení námětů 6., 7., 8., 9. a 11. otázky — byla to donosnost nepřátelského divisního dělostřelectva, která přesně udává vzdálenost, z které musí divisní jezdeckvo dodávat zprávy, aby chránilo čelo pěchoty předvojů od nenadálé palby nepřátelského dělostřelectva, řízené z pozemních pozorovatelů, udává vzdálenost, na kterou smí divisní jezdeckvo předcházeti pěchotu předvojů za přibližovacího pochodu a za zjednávání dotyku opět donosnost divisního dělostřelectva. V tomto případě však nikoli nepřátelského — neboť proti tomu se pěchota předvojů chrání sama vhodnou sestavou přibližovacího pochodu, nýbrž vlastní divisního dělostřelectva, které podle 276. čl. Polního řádu má „zasáhnouti na prospěch předvoje nebo předvojů, kdyby se narazilo na nepřítele.“ Proto divisní eskadrona nesmí předbíhati vlastní pěchotu předvojů na větší vzdálenost

než na vzdálenost donosnosti vlastního dělostřelectva, aby nepřekážela této palbě a aby sama touto vlastní palbou netrpěla. I kdyby divisní eskadrona nedbala této palby a nebála se ztrát způsobených vlastním dělostřelectvem, nebude ji ani možno, aby se za přibližovacího pochodu a zjednávání dotyku předvoji dostala se svými po-

1. posun: průzkumných hlídek do linie Nechanice-Sulice-Újezdec Křížkový hlavních sil eskadrony do linie Psáry-Horní Jirčany-Huntovice.

Hlídka	Složení	Cesta — cíl — prostor	Ú k o l	Hlášení	Po- zámka
1	1 ro patračů	Jesenice — Na Panských — Dv. Štědřík — Psáry — Holý Vrch = kóta 349 — Nechanice	Na Panských, osady Psár, jižní části lesa Vysoká, Nechanic	do 7 hod. do Jesenic (jv. okraj), pak na silnici Jesenice — Horní Jirčany, od 7 h. 20 m. do 8 h. do Horních Jirčan; od 8 h. 10 m. na rozcestí asi 2 km jv. od Horních Jirčan (jižní cíp Radějovického lesa). Malá signalizační stanice bude postavena na pozorovatelně na kotě 434 od 8 h.	Průzkumné hlídky dosáhnou svých cílů do 8 h. 30 m. a odtud střeží a pozorují ve směru na
2	1 roj patračů	Jesenice — Boží Muka — Dolní Jirčany — kóta 351 — les Vysoká (střední část) — Mysl. na Brdech	Dolních Jirčan, střední části lesa Vysoká, lesíku na Brdech		Chvátluku — Oboru
3	1 roj patračů	Jesenice — Pískovna kóta 374 — Mysl. Krsovice — Radějovice — Oleška — Čenětice — Újezdec Křížkový	lesíku Horká, vých. okraje lesa západ. od Radějovic		Kostelec u Křížků
4	1 roj patračů	Jesenice — Průhon trig. 366 — Kocanda — Vošnice — Herinky — Boží muka 391 — Petrovy vrchy — Hučák — Nebřenice — les Okrouhlík — kóta 473	Petrových vrchů, lesů Ručáku a Okrouhlíku		Želivec — Střín
pochodová hlídka	1 roj patračů velitel 1. čety	Jesenice — Jehlan — Horní Jirčany — Hlubočinka host. — křižovatka 479 — Želivec — Nová Hospoda — Olešovice — Ládvé	a vyhledati zprávy o nepříteli na ose pochodu až z 3. postupné linie předvoje	po ose pochodu	Petřkov — Radimovice
					střetnou-li se s nepřitelem zjednávají s ním dotyk, který udrží

měrně slabými silami dále kupředu; zakopává-li se nepřítel na zjištěné čáře, bude zajisté mít před touto čarou ještě svůj sled převáždný a průzkumný, jakož i sled zajišťovací, které budou brzdití postup divisní eskadrony. Činnost divisní eskadrony přestane za takových poměrů spíše na blížkém zajišťování pýchoty předvoji než na vyhledávání zpráv; vyhledávání zpráv bude omezeno na vzdálenost nepřesahující zpravidla vzdálenost postupných linií stanove-

ných velitelem divise pro postup předvojů a bude konečně záležitosti ve vyhledávání — zprvu ještě koňmo, pak i pěšky — míst vhodných pro přechod, skrytých cest, prostorů, na které nepřítel slabě střílí, slovem vésti a usnadňovati předvojovým skupinám na celém úseku fronty jejich prosakování až na čáru, přes kterou nelze již dále pronikati a která se stane východiskem k útoku.

Dejme tomu, že velitel divise stanovil pro přibližovací pochod předvojů tyto linie, kterých mají postupně dosáhnouti:

první: Na Panských (asi $1\frac{1}{2}$ km západně od Dolních Jirčan — pískovna kóta 374 — lesík jižně od cihelny — kóta 350 asi 1 km jihozápadně od Dobřejovic — v 9 hod. 30 min.;

druhou: jižní okraje Nechanic—Mandava jihovýchodně od Sulic — kóta 437 na jižním okraji lesa Okrouhlíku — trig. 504 východně od Rodimovic (pro východní divisi) ... v 11 hod. 30 min.,

třetí: Těptín — Kamenice — Struhařov — Šedobrovice — Popovice — — — až na zvláštní rozkaz.

Dále nařídil, aby divisní dělostřelectvo zaujalo posice v prostoru jižně od Jesenic, aby bylo s to podporovati postup pěchoty až na 2. postupnou linii a aby bylo připraveno postupně se přemísťovati za pěchotou tak, aby ve chvíli, kdy pěchota dosáhne 2. postupné linie, mohlo ji podporovati v postupu na 3. postupnou linii.

Velitel divisní eskadrony, dostav také tento rozkaz, ví jak má zaříditi svou činnost a řídě se předpisem 280. článku Polního řádu, že „Jezdeckto se posunuje od krytu ke krytu a od jednoho pozorovacího místa k druhému“, vydá v 6 hod. 30 min. 1. rozkaz.

V 6 hod. 40 min. vyrazí sled hlídek a velitel divisní eskadrony vydá 2. rozkaz: „První přískok hlavních sil eskadrony bude proveden do Horních Jirčan. Zbytek 2. čety předvoj; posune se dopředu ihned k Jehlanu do linie kot 359—374. Valný voje — 3. četa — vyrazí v 7 hod. z Jesenic, předvoj potáhne v 7 hod. do Horních Jirčan, za ním na velkou donosnost kulometů 3. četa.“

Další rozkazy vydává podle toho, jaká hlášení dostává od svých hlídek; pro postup z 2. na 3. postupnou linii vydá obdobné rozkazy jako pro 1. posun. Počet a síla hlídek bude větší, neboť nepřítel je již zcela blízko.

13. Otázka.

A.

Jezdeckto může se pustiti do útočného boje bez obavy, vyžaduje-li to jeho úkol, neboť jeho prostředky dovolují mu vésti boj s úspěchem. Jeho manévr, podporovaný palbou, bude míti v budoucnu ještě účinnější výsledky, ježto váleční armády budou stále více ztráceti na soudržnosti, kterou jim kdysi propůjčovala dostatečně dlouhá doba služební.

Nezakládá se jako u pěchoty na úsilí postupně se vyvíjícím, nýbrž především na účinku překvapení.

1. Jezdeckto se nasadí na široké frontě; to neznamená, že rozptýlí své prostředky v řetězu všude tak, aby palbou mohlo všude zasáhnout, nýbrž

2. soustředí největší část svých prostředků na tom místě fronty, kde hodlá provésti hlavní nápor.

Místo to bude výhodně voleno v úseku přesně ohraničeném terénem, aby nepřátelská palba tam nemohla účinně působiti, ale naopak aby vlastní útok mohl na tomto ohraničeném místě soustřediti svou veškerou palbu.

3. Kombinuje činnost palbou s obchvatnými manévry, po kterých následují zálohy na koni a jejichž úkolem může být, aby chránily odkrytý bok anebo aby rychle přemístily těžiště sil na jiné místo.

4. Dělostřelectvo soustředí palbu na toto jedno místo náhle a rychle, společně s četou obrněných automobilů a se sousedními jednotkami, aby podporovaly hlavní nápor.

5. Za neúspěchu nepokouší se prorazití zesilováním náporu, když se mu to nezdařilo překvapením a prvním náhlým prudkým náparem, nýbrž snaží se vyhledati jiné místo, kde by bylo lze vynaložiti úsilí s nadějí na úspěch.

Při úspěchu, využije bez dalších rozkazů úspěchu, aby vzhledem k své rychlosti mohlo překvapiti a zdolati ještě zbývající odpory a aby se nepřítel nemohl zachytiti.

Trojíobdobí útočného boje:

přibližovací pochod,

náhlé prudké zasazení sesedlých jednotek,

dovršení boje zasazením záloh a uspořádání svazů.

A. Přibližování: vždy tak, aby bylo dosaženo překvapení: jen slabé hlídky vpředu;

tajně;

rychle = na koni co nejdéle — po eskadronách, pak sesednouti (jezdec 4 drží koně čtveřice — nebo pro četou „Do kola“ = drží 2—3 muži, nebo po četách a dále pak pěšky;

skrytě = proto rozčleněné a po eskadronách (u pluku), po četách, družstvech atd. u eskadrony, a využívati terénu.

Náruční koně = v menších skupinách = od eskadrony jim velí nižší důstojník — u pluku vyšší důstojník.

Jednotlivá družstva spěchají na výchozí základnu k útoku, aby se tam umístila čelně k cíli (jako u pěchoty).

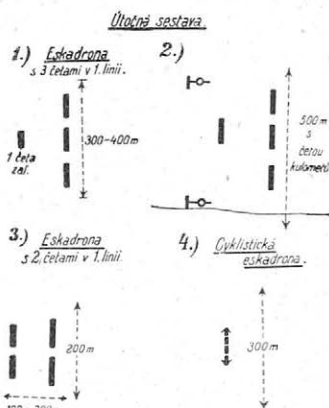
B. Náhlé prudké zasazení k útoku: někdy bude třeba zmocniti se dříve nějakého cíle, jehož je potřebí k uskutečnění dalších záměrů — to bude úlohou předvoje, podporovaného dělostřelectvem, obrněnými automobily, aby prohloubil dotyk ojedinělými místními podniky. Za dotykem se připraví hlavní síly k útoku tak, aby útok mohl být zahájen všemi prostředky a náhle, ale uchovají si zálohu — ne však k živění útoku, nýbrž k využití úspěchu nebo aby čelily neúspěchu.

Volba cíle hlavního úsilí se neřídí jediné důležitostí, jakou má jeho dobytí pro další provádění úkolu. Záleží také na tom, mnoho-li prostředků vyžaduje útok na něj, poskytuje-li terén výhody k snadnému, rychlému přiblížení, usnadňuje-li nepřetržitou podporu pohybu dělostřelectvem a těžkými kulomety, jakož i zda terén dovoluje kombinovati útok palbou s nějakým manévrem koňmo.

Útok. K útoku na zvolený cíl vyrazí části jezdeckta, určené k provedení útoku, v úzkém pásmu a učeněny do hloubky — možno-li zesílené cyklistickou eskadronou a pěšími četami a podporovány největší částí dělostřelectva a obrněnými automobily.

U pluku: počet eskadron v 1. linii řídí se šířkou útočné fronty pluku.

Také u jezdeckta útok vyrazí vždy přímo vpřed, jako u pěchoty, dobře podporován palbou a chráněn pečlivě v bocích, s vystupňovanou palbou, ne v hustých tvarech, k vyvarování ztrát. Zachovávajíc co nejdéle hluboké rozčlenění drti jezdeckto palbou nepřátelské odpory a současně snaží se jich zmocnití obchvatnými manévry palbou i pohybem. Obchvaty jezdeckta uplatňují pohyblivost jezdeckta, kterou stavíme na roveň mohutnosti palby. Vyhledávají je vždy všechny jednotky na celé bitevní frontě — jsou v dotyku s nepřítelem, a možno-li za podpory obrněných automobilů a dělostřelectva.

Obr. 4.

Je-li nepřítel drcen palbou a ohrožován obchvatným manévrem, ustoupí; drží-li se ještě na svých posicích, je třeba útok dovršiti z tečí, kterou provedou jednotky 1. sledu, když postoupily tak blízko, aby mohly zteč připravití nejúčinnější palbou. Zteč připravujeme a doprovázíme všemi palebnými prostředky, možno-li, provede dělostřelectvo krátkou pohyblivou přehradu, aby usnadnilo vyražení k zteči.

C. Dovršení boje. Velitel stále pozoruje vývoj boje (vyšší velitel event. i z letadla). Útočné sledy, dobyvše cíle, pečují samy o udržení terénu tím, že utvoří nepřetržitou palebnou přehradu, již zajistí i boky, ihned uvedou své části do pořádku a utvoří místní zálohy.

Ustoupí-li nepřítel, zasáhne záloha, napadne ojedinelé odpory a pokračuje v přerušené prezvedné činnosti, anebo jen chrání přeskupení hlavních sil.

Ztroskotali se útok, nesmí velitel trvali na dobytí téhož bodu, nýbrž musí využití pohyblivosti vojska a hledati úspěch na jiném bodu. Projeví-li se, že nepřítel je všude v převaze, zůstane v dotyku a zařídí se, aby se udržel, než dojdou posily, jež dovolí obnovit útok. Mezitím hledí každý velitel pro svého nadřízeného velitele získati co nejvíce podrobných zpráv o situaci nepřítele.

Pěchotní posily obyčejně nezasadíme již v zahajovacím boji; užijeme jich pro rozhodující nápor v pásmu hlavního úsilí.

Dělostřelectvo s výhodou podřídíme jednotnému velení: skupina pro přímou podporu: doprovází útok palbou podle žádosti útočících;

skupinou pro všeobecnou činnost projevuje velitel svůj vliv soustředěním palby na vhodné cíle palbou ochrannou a palbou protibateriím.

Útočná vozidla zasáhnou s jezdecktvem za okolností výjimečných, ale když, tak jako u pěchoty: podporují jednotky, jejichž úspěchu přikládáme největší důležitost, a budou nasazena na frontě co nejširší, aby mohla způsobiti též překvapení.

14. otázka.

A.

Význačnou vlastností nynějšího jezdecktva jest, že v každém terénu může rychle přenášeti četné palebné zbraně a hbitě manévrovati.

Dnešní jezdecktvo musí míti právě tak dobré vlastnosti jako jezdecktvo dřívější: odvážnost, vytrvalost a útočného ducha, ale mimo to v boji palbou musí býti s to postaviti se proti nepřátelské pěchotě.

Hlavním způsobem boje dřívějšího jezdecktva byl útok na koni tasenou šavlí, před nímž taktické jednotky přešly rychle v šik.

Dnes bojuje jezdecktvo hlavně střelnou zbraní. Ovšem malé jednotky — četa, eskadrona — mohou kdykoliv a v jakémkoli tvaru útočiti také s tasenou šavlí, ať na oddíl nepřátelského jezdecktva, ať na překvapenou nebo demoralisovanou pěchotu nebo dělostřelectvo. (Z úvodu ke K-I-1.)

Nynější jezdecktvo — jemuž jako dříve dodávají jeho koně pohyblivosti a jemuž samočinné zbraně, které má nyní jako pěchota, umožňují velkou mohutnost palby, vykonává své úkoly dílem na koni, dílem pěšky. Boje se účastní obyčejně pěšky. Boj na koni je možný jen malým jednotkám a za zvláštních okolností. Že jezdecktvo může kombinovati pohyblivost a mocný účinek palby, činí je výtečnou zbraní pro manévr (G-V, čl. 56 a 57).

Jsou dva zcela odlišné způsoby, jak jezdecktvo může zasáhnouti do boje:

1. z pravidla má jezdecktvo bojovati a býti činné na široké frontě. Tu užijeme jednotlivých částí (rojů, družstev, čet, eskadron) k boji palbou, při čemž nehledíme na jejich vzdálenosti a rozstupy, nýbrž na taktickou potřebu. Části, které nesedly ihned k boji palbou, vyhledávají zprávy, zjednávají a udržují dotyk s nepřítelem, zajišťují spojení, střeží neobsazené mezery, zajišťují k boji palbou zasazené části, tvoří zálohu nebo jsou připraveny, aby provedly nějaký manévr, podporující části zasazené k boji palbou, konečně pak, aby využily jejich úspěchu anebo aby omezily jejich neúspěch.

U jezdecké jednotky, jež vešla v boj, velí každý velitel i pěšky tomu oddílu, jemuž velel na koni, čítajíc v to i koně náruční.

Jezdecktvo se uplatní na širokých frontách vždy, jsou-li jeho důstojníci, rotmistři a poddůstojníci bystří, samostatní, vytrvalí a odvážní;

2. výjimečně, má-li jezdecký oddíl dočasně zastupovati oddíl pěchoty, má-li bojovati v úseku přesně vymezeném a učeniti se do hloubky, na př. aby jezdecké jednotky bránily nebo vzaly útokem nepřátelskou posici, bojují jako obdobné jednotky pěchoty (Z úvodu ke K-I-1).

*

V čem záleží tedy podstatný rozdíl mezi pěchotou a jezdeckvem, pokud se týká boje palbou?

V prvním, obvyklém způsobu boje jezdeckva na široké frontě platí pro jednotlivce — jezdce — tatáž pravidla jako pro pěšáka v boji: nebije se sám, pracuje v boji v prospěch celku, jímž je pro něho družstvo; toto vlastně vede boj. Z vlastního popudu jedná: když využívá terénu, když střelí, při určitých zvláštních úkolech (P-I-1, čl. 603). Také u jezdeckva je družstvo základní jednotkou pro boj pěšky. Pro tuto základní jednotku boje, družstvo, platí tudíž tytéž zásady jako pro pěchotu. Družstvo a v něm i jednotlivci budou se chovati v boji palbou za každé okolnosti stejně: roj střelců bude mít na starosti obsluhu samočinné zbraně a její zásobování střelivem, roj patračů pak ochranu samočinné zbraně a průzkum. Tedy i na široké frontě nemůže automatická zbraň jezdeckva ani palebné zbraně její obsluhy dostati jiné úkoly nežli u pěchoty. Avšak již v použití čtyř neboli dvou jezdeckých družstev v boji palbou budou se, jak je přirozené, jevití rozdíly mezi způsobem boje pěchoty a jezdeckva, který i u družstva může se již projevovati tím, že k boji palbou zasadíme jen roj střelecký a roj patračů ponecháme na koni, aby svůj úkol, ochranu samočinné zbraně a průzkum, mohl provést podle okolností vhodněji, úspěšněji a rychleji, využívaje rychlosti a pohyblivosti, kterou mu propůjčují koně. Tento rozdíl boje palbou jezdeckva a pěchoty na široké frontě stupňuje se ještě s velikostí jednotky, která pěší boj vede, takže můžeme tvrditi, že není rozdílu jedině u vojína — střelce — a střeleckého roje, u nichž jen v boji jezdeckva palbou platí stejné zásady jako pro střelce a střelecký roj pěchoty. Rozdíl bude tedy jen pro velitele, od velitele družstva výše, a bude záležeti v tom, že zvolí sestavu, odpovídající požadavku boje na široké frontě, ale vždy takovou, aby svým jednotkám mohli přesto veletí a aby mohli splniti úkol, který dostali.

Zato v druhém případě, výjimečném užití jezdeckva, které sesedlo s koní k boji, jako pěchoty, nebude a nesmí býti žádných rozdílů mezi způsobem boje jezdeckva a obdobných jednotek pěchoty. Takové užití jezdeckva může však býti vždy jen dočasné.

*

Vliv rozmnožení palebných prostředků nynějšího jezdeckva na jeho užití v boji projevuje se tedy tím, že moderní jezdeckvo může i dočasně nahraditi pěchotu a bojovati v tomto případě podle stejných zásad jako ona. Zvláště však se projevuje tento vliv v užití jezdeckva k obraně, neboť jeho zbraně, zvyšující jeho účinnost a schopnost, kterou však mělo již odedávna, propůjčují mu nyní i odolnost v obraně, které dřívější jezdeckvo nemělo.

15. otázka.

A.

V článku pojednávajícím o vlivu rozmnožení palebných prostředků nynějšího jezdeckva na jeho užití v boji zdůrazňuji, že tato okolnost činí jezdeckvo schopným obrany. Obranný boj jezdeckva záleží jako obranný boj pěchoty v souvislých palebných přehradách.

Automatické zbraně poskytují jezdeckvu takovou schopnost odporu, že může často — v poměru k vlastním počtům — hájiti i široké úseky; nelze však žádati, aby zpravidla vedlo obranný boj dlouho tak jako pěchota.

I když svými prostředky nemůže na širokých frontách zadržeti na delší čas nepřítele, který by vedl soustavný útok, přece stačí na to, aby přinutilo nepřítele k ztrátě času přípravou takového útoku. Tento účel mají dvě zvláštní defenzivní činnosti, pro které se jezdectvo svými charakteristickými vlastnostmi: rychlostí, pohyblivostí a mohutností palby zvláště hodí. Je to kryt a brzdicí činnost.

Polní řád praví v úvodu: „Při provádění rokadových pohybů za frontou bude se často používati jezdectva jako masky nebo ke krytu v ústupových bojích.“ Tím je vyjádřena důležitost užití jezdectva také v těchto operacích, které pro jezdectvo značí činnost obrannou, nikoli však obrannou bitvu. „V obranné bitvě jest udržení nebo ztráta terénu znamením vítězství nebo porážky. Řada bojů obranného rázu, které však nejsou vedeny až do konce a po nichž následuje dobrovolné opuštění terénu, tvoří ústupový manévry, avšak nikoliv obrannou bitvu“ (G-V, čl. 369). Ústupové manévry a ústupové boje, prováděné jezdectvem, aby oddálilo zasažení nepřítele do bitvy, nazýváme brzdicí činností (franc. action retardatrice).

Jak jezdectvo provádí kryt?

Francouzský předpis pro užití jezdectva z roku 1924 a přípravený čs. předpis pro jezdectvo, II. část, praví, že kryt je **zajišťovací sestava**, již tvoří jednotky rozčleněné obyčejně **na široké frontě** a organizované **k získání času**, mající za účel **chrániti** shromažďování nebo přeskupování sil **proti nepřátelským podnikům**.

Z této stručné, ale výstižné definice krytu plyne, že jde o zajištění; proto i pro tento, byť i zvláštní případ zajištění, platí vše, co obsahuje Polní řád o zajištění. Protože toto zajištění provádějí jednotky, od nichž okolnosti nevyžadují, jako na př. u předvojů, aby se současně pohybovaly, platí všeobecně pro tento případ zajištění zvláště předpisy týkající se zajištění za ubytování. Zdůrazňuji výslovně všeobecně neboť definice krytu praví dále, že tuto zajišťovací sestavu tvoří jednotky rozčleněné obyčejně na široké frontě. Nebylo by tudíž proto ani možno žádati od krytu tentýž dokonalý stupeň zajištění, jako jej můžeme a musíme žádati od „předních stráží“. Proto také žádnou jednotku operující z akrytem tato okolnost nezprošťuje povinnosti pečovati ještě o vlastní přímé zajištění.

Jaký účel má tedy kryt? Odpovídá nám opět výše uvedená definice krytu: získání času. Pro koho a jak? Musí získati čas pro armádu, aby mohla klidně vykládati nebo se přemísťovati a shromažďovati, neznepokojoována neustálými poplachy vzbuzenými nájezdy nepřátelského jezdectva, obrněných automobilů a pancéřových vlaků, (útoky nepřátelských vyšších jednotek všech zbraní nelze bráti v počet, neboť velitel armády zajisté nenařídí nástup armády tak blízko, aby se vydával v toto nebezpečí, které by jeho nástup zcela znemožnilo), neboť naše definice ještě dodává: chrání proti nepřátelským podnikům.

Tímto stručným rozbořem „definice krytu“, jak ji uvádí předpisy pro jezdecktvo, docházíme k závěru, že účelem krytu je:

zisk času a

ochrana proti nepřátelským podnikům.

Víme, že zisku času dosáhneme jednak vyhledáváním a včasným dodáním zpráv, jednak odporem; ochrany proti nepřátelským podnikům dosáhneme — nehledě ke vhodné vzdálenosti prostoru shromáždění armády od nepřítele a k celkové sestavě, zvolenými k zvýšení jistoty HVOA. nebo velitelem armády — rovněž vyhledáním a včasným dodáním zpráv, jakož i odporem jednotek, jimž byl svěřen úkol krytu.

Běží-li tedy v krytu především o zjednání zpráv, bude záhodno, abychom jich vyhledávání svěřili těm druhům zbraní, které se svými vlastnostmi pro takovou úlohu nejlépe hodí: letectvu a jezdecktvu (G-V, čl. 107). Poněvadž jest však třeba též klásti odpor, potřebujeme také zbraní schopných odporu, tudíž především pěchoty, jezdecktva (postradatelného v úloze vyhledávání zpráv), jeho cyklistických útvarů, a je-li, i dělostřelectva.

Na jakou vzdálenost třeba vyhledávati zprávy? Nelze upříti, že získáme tím více času, čím dříve a čím z větší vzdálenosti zprávy dostaneme. Vzdálenost, na kterou bude možno v určitých případech zprávy vyhledávati, bude zajisté — jako každá operace — záviseti na úkolu, na terénu, na vlastní a nepřátelské situaci a na povětrnosti. Bude-li míti nastupující armáda za úkol, aby po svém shromáždění táhla ve směru, v kterém se provádí kryt, bude žádoucí, aby z tohoto směru dostala zprávy ze vzdálenosti co největší. Bude-li terén přehledný a schůdný, bude možnost vyhledávati zprávy snazší a lze tedy zprávy vyhledávati na větší vzdálenost stejným počtem jednotek a v stejné době, než v terénu nepřehledném a neschůdném. Bude-li velitel armády míti k dispozici četné armádní letectvo a jezdeckou brigádu, bude moci žádati přesné zprávy z větší vzdálenosti, než bude-li míti málo letectva a jen divisií jezdecktva svých divisí. Bude-li míti naopak nepřítel sám více prostředků k vyhledávání zpráv a k svému zastírání než my, nebude ani možno, abychom my mohli snadno a zdaleka zprávy vyhledávati. Konečně pak povětrnost sama bude rozsah vyhledávání zpráv podporovati nebo za nepříznivých poměrů hatiti a ztěžovati.

Přes všechny tyto podmínky, na nichž závisí vzdálenost, na kterou by bylo žádoucí zprávy vyhledávati, je nutno si uvědomiti onu nejmenší vzdálenost, z které je nezbytně nutno míti zprávy. Bude to ona vzdálenost, které je třeba, aby ony části jednotky v krytu, které mají druhou úlohu krytu, klásti odpor, nebyly vydány překvapení. Musí tedy dostávati zprávy alespoň ze vzdálenosti donosnosti polního dělostřelectva, aby nebyly překvapeny jeho náhlou palbou a aby se mohly v klidu věnovati vybudování a přípravě odporu.

Zmíněné předpisy pro jezdecktvo praví v článku o krytu, že velitel krytu připraví odpor „podle zásad pro obranný boj“. Je třeba zdůrazniti „podle zásad“, aby nebylo pochybností, že úkol a provedení krytu není a nemůže ani býti tentýž jako úkol a provádění obrany. Rozhodný rozdíl plyne již z toho, že kryt provádějí jednotky vzhledem k rozlehlosti úseku početně velmi slabé

na „široké frontě“ a že tedy o nějaké obraně v pravém smyslu slova nemůže býti ani řeči. Kterými zásadami pro obranu budeme se tedy musit řídit v krytu? Na to nám odpovídají opět zmíněné předpisy pro jezdecktvo, že velitel krytu zvolí *p o s i c i o d p o r u* tak, aby před ní byly co možná souvislé terénní překážky, které lze snadno střeziti a na které lze snadno střeleti, z a n í pak aby byly skryty pro zálohy s přístupy, které podporují a skrývají jejich manévry. Dále velitel krytu — stanoví úseky krytu, jejich velitele, přidělí jim osádky k obsazení těchto úseků, nařídí úpravu spojení a spojovací služby a určí — podle rozkazu vyššího velitele — jak dlouho úkol odporu má trvati a jak se mají osádky úseků zachovati, *n a r a z í - l i* na ně nepřátelská přesila: buď musí vytrvati na místě až do příchodu posil armády — hodlá-li velitel armády po skončení nástupu svých jednotek přejíti k dočasné obraně a pak k útoku, anebo není-li jeho nástup ještě skončen, musí *b r z d i t i n e p ř á t e l s k ý p o s t u p* na postupných pozicích odporu. „V obranné bitvě jest udržení nebo ztráta terénu znamením vítězství nebo porážky.“ (G-V, čl. 369.) V krytu tomu tak však obvykle není, neboť nejde o to, aby kryt sám udržel terén, nýbrž aby získal čas pro síly, jež kryje. Nastal-li by tedy případ, že by hlavní nepřátelské síly dorazily až před čáru odporu krytu, *d o n u t í* části krytu, zaujímající tuto čáru, nepřátelské síly, aby se rozvinuly k útoku, vyhnou se však útoku ještě před vyražením k němu. A tak obvykle dojde k ústupovým manévřům a bojům, jež zoveme *b r z d i c í č i n n o s t í*. V tom je — kromě šířky úseku — hlavní rozdíl mezi hlavní *p o s i c í* v obraně a *p o s i c í* nebo *č a r o u* odporu v krytu. Ráz bojů v krytu bude vždy: *p r o t í p ř e v a z e s n e j m e n š í m o p o t ř e b o v á n í m* sil.

Konečně jako v každé operaci, tak také v krytu bude třeba v š e o b e c n ý c h z á l o h, které musí býti poměrně tím silnější, čím slabší bude jednotka, které byl svěřen kryt, a tím více vzadu, čím širší bude oblast krytu. Tyto zálohy musí býti nejen dostatečně silné, co do palby, nýbrž i rychlé, co do přemísťování.

Z těchto povšechných úvah vysvítá, že v krytu máme co činiti s třemi sledy: 1. sled, mající za úlohu vyhledávati zprávy, nazýváme *p o z o r o v a c í m s l e d e m*, 2. sled složený z hlavních sil krytu, které mají klásti dočasný odpor, je *s l e d e m o d p o r u*, a konečně 3. sled *s l e d e m v š e o b e c n ý c h z á l o h*.

Brzdicí činnost jezdecktva.

Ve všech úkolech, kterými jsme se dosud zabývali, jsme poznali, že jezdecktvo na zvědech, v zajištění i v krytu, zjednavší dotyk s nepřítelem v přesile, snaží se oddalovati jeho zasažení do bitvy.

Značnými silami by toho také snadno dosáhlo. Nebude jich však často míti, a jsou-li i prostředky jezdecktva dostatečně mohutné, přece určitě omezují své použití místně i časově. Tím by nastalo nebezpečí, že by jezdecktvo bylo upoutáno na různých místech a v různých dobách četnými podniky, které by mu pak zamezily, aby se nemohlo zúčastniti v hlavním podniku, t. j. v bitvě s jednotkami ostatních zbraní.

Jezdecký manévr, kterým dosáhneme zpomalení nepřátelského postupu, a tím získáme času pro velitele, aniž rozvineme celou jezdeckou jednotku, nazýváme *b r z d i c í č i n n o s t í*.

Takové podniky obvykle vyžadují, aby jezdecktvo k nim určené šlo daleko vstříc nepříteli, zjednálo s ním dotyk a aby pak vhodnými

ústupovými manévry a boji jej donutilo, aby postupoval opatrně v přibližovací sestavě v terénu, aby vyslal četný dělostřelecký průzkum, aby udržoval a stále obnovoval svá spojení a konečně aby byl nucen prováděti neustále malé, ale četné operace.

Jezdeckto mající za úkol brzdicí činnosti vyšle nejdříve částice, aby zjednały dotyk s nepřítelem a brzdily pak jeho postup, pokud jim to jejich prostředky dovolují; většinou hlavních sil obsadí pak nejpřednější čáru odporu; zbytek hlavních sil, zásadně části jezdeckta a cyklisté, vytyčí za touto čarou další postupnou čáru a s dělostřeleckými průzkumnými hlídkami zhruba připraví palebný plán.

Nejpřednější posici nebo čáru odporu zvolíme a připravíme tak, abychom mohli střeleti daleko z kulometů a z děl hlavně na pravděpodobné cesty, jimiž se nepřítel může přiblížiti. Tím dosáhneme před posicí nebo čarou odporu palebné přehrady (clony) křížové a co možná **souvislé** palby samočinných zbraní, abychom zamezili pronikání nepřátelských oddílů a zabezpečili ostatní dělostřelectvo.

Tuto palbu zahájíme, když přezvědné části, udržující dotyk s nepřítelem, povolí nepřátelskému tlaku a uvolňující terén vklouznou na cesty předem určené, aby nepřekážely palbě z vlastní posice.

Nepřítel bude tedy takto donucen, aby nasadil k útoku; tím je však také úloha této posice (čáry odporu) splněna a její osádka, nevyčkávací vyvršení útoku, jímž by byla upoutána, stáhne se na další posici, aby opakovala tentýž manévry. Pro volbu míst posic v terénu platí totéž, co bylo již řečeno o krytu. Aby se tato operace přerušení boje a odpoutání zdařila, musí býti co nejpečlivěji připravena.

Tak tedy provádí jezdeckto manévry na zdrženou brzdicími akcemi. Tyto zvláštní operace může s nevídaným úspěchem prováděti jediné jezdeckto, jsouc mohutně vyzbrojeno a vybaveno hojnými počty důstojníků i poddůstojníků. Jeho mocné palebné prostředky a jeho značná pohyblivost dovolí mu rychle a náhle rozvinouti mohutnou palbu a udržovati stabilitu boje, jeho pohyblivost a pružnost dovolí mu pak předejiti upoutání v boji, odpoutati se a přemístiti se v každém terénu — a při tom se vyhýbat ztrátám — rychle na novou posici, aby na ní kladlo opětně odpor a přispívalo tak značně k celkovému úspěchu.

Tato operace vyžaduje od vojsk provádějících ji nesmírného úsilí, neboť jsou to neustále táž vojska, která provádějí na všech postupových posicích týž manévry. Proto také nesmíme v svých rozkazech žádati, aby opakování zmíněného manévru bylo příliš časté, nařídíme-li velký počet postupných posic. Přepínali bychom tím příliš lidské síly.

Podobné úkoly, v nichž uplatní jezdeckto své veškeré vlastnosti, vyžadují od velitelů všech stupňů správného velitelského výkonu k vhodné souhře všech zbraní, od vojsk pak nejen vytrvalosti a ráznosti, nýbrž i značných vlastností mravních.